

Třídící znak							
2	2	1	2	5	1	8	0

**ÚŘEDNÍ SDĚLENÍ
ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY
ze dne 27. listopadu 2025**

**k vyhodnocení nastavení sazby proticyklické kapitálové
rezervy pro Českou republiku – listopad 2025**

I.

Účel úředního sdělení

Česká národní banka (dále jen „ČNB“) podle § 12o odst. 4 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o bankách“) a § 8al odst. 4 zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spořitelních a úvěrních družstvech“) vyhodnocuje míru cyklického systémového rizika. Na základě tohoto vyhodnocení ČNB může stanovit nebo změnit sazbu proticyklické kapitálové rezervy pro Českou republiku prostřednictvím vydání opatření obecné povahy podle § 12o odst. 6 zákona o bankách a § 8al odst. 6 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech.

Vzhledem k tomu, že na základě vyhodnocení provedeného v listopadu 2025 nedochází ke změně sazby proticyklické kapitálové rezervy a tedy ani k vydání opatření obecné povahy, zveřejňuje ČNB odůvodnění ponechání sazby proticyklické kapitálové rezervy pro Českou republiku na nezměněné úrovni prostřednictvím úředního sdělení.

II.

Odůvodnění ponechání sazby proticyklické kapitálové rezervy

1. ČNB při vyhodnocování míry cyklického systémového rizika a rozhodování o sazbě proticyklické kapitálové rezervy pro Českou republiku přihlíží k orientačnímu ukazateli proticyklické kapitálové rezervy vypočtenému podle § 12o odst. 2 a 3 zákona o bankách a § 8al odst. 2 a 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech, k doporučením vydaným Evropskou radou pro systémová rizika (dále jen „ESRB“) a ukazatelům, které mohou značit růst systémového rizika.
2. Podle § 12o odst. 2 a 3 zákona o bankách a § 8al odst. 2 a 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech je základem pro výpočet orientačního ukazatele odchylka poměru objemu poskytnutých úvěrů a hrubého domácího produktu od dlouhodobého trendu. Hodnota poměru poskytnutých úvěrů a hrubého domácího produktu v polovině roku 2025 činila 82,5 % a příslušná odchylka od dlouhodobého trendu dosáhla -7,5 procentního bodu.¹ Této hodnotě odpovídá referenční sazba proticyklické kapitálové rezervy ve výši 0 %. Dodatečná odchylka², která vychází

¹ Podle doporučení ESRB/2014/1 (Recommendation of the European Systemic Risk Board of 18 June 2014 on guidance for setting countercyclical buffer rates) je za objem úvěrů považována hodnota veškerých úvěrů poskytnutých soukromému sektoru (sektor nefinančních podniků, sektor domácností a neziskových institucí sloužících domácnostem), která je zvýšena o objem dluhopisů emitovaných domácím nefinančním soukromým sektorem. Pro výpočet dlouhodobého trendu poměru objemu poskytnutých úvěrů a hrubého domácího produktu je použita časová řada za období od čtvrtého čtvrtletí 1995 do druhého čtvrtletí 2025 a Hodrickův-Prescottův filtr s parametrem vyhlazení (λ) 400 000.

² Dodatečná odchylka, nazývaná expanzivní úvěrová mezera, je vypočtena jako rozdíl mezi aktuální hodnotou poměru bankovních úvěrů a hrubé přidané hodnoty soukromého nefinančního sektoru a dosaženým minimem uvedeného poměru v posledních 8 čtvrtletích.

- z doporučení ESRB (část B, odst. 2) a lépe zohledňuje specifika hospodářství v ČR, dosáhla v prvním čtvrtletí 2025 výše 1,11 p. b. a implikuje hodnotu referenční sazby 0 %.
3. ČNB v reakci na doporučení ESRB opakovaně zdůrazňovala, že velikost odchylek uvedených v bodě 2 nepovažuje za spolehlivé vodítko pro určení pozice domácí ekonomiky ve finančním cyklu a stanovení výše sazby proticyklické kapitálové rezervy. ČNB upřednostňuje přístup, který vychází z komplexního posouzení vývoje ukazatelů značících růst systémového rizika podle § 12o odst. 4 zákona o bankách a § 8aI odst. 4 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech.³
 4. Mezi hlavní sledované ukazatele patří indikátor finančního cyklu (IFC). Jeho pokračující růst potvrdil, že se ekonomika ČR posunula dále v růstové fázi finančního cyklu. Vývoj IFC byl tažen primárně růstem objemu čistých nově sjednaných úvěrů domácnostem na bydlení a na spotřebu. V září 2025 překročil jejich měsíční objem 33, resp. 13 mld. Kč a nacházel se tak nad nominálním i reálným průměrem⁴ z let 2015–2024. Do IFC se silněji promítl také objem čerpaných úvěrů nefinančními podniky, jenž v červnu 2025 překročil 122 mld. Kč a v září 116 mld. Kč. Vývoj u nových úvěrů se v obou sektorech projevil v meziročním tempu růstu úvěrů a celkově přispěl k nárůstu míry zadlužení bankovními úvěry obou sektorů.⁵ Na vývoj IFC měly vliv i ceny obytných nemovitostí, které v první polovině roku 2025 svižně rostly, přičemž transakční aktivita na trhu těchto nemovitostí překročila 10letý průměr.⁶
 5. Celkový rozsah systémových cyklických rizik v bilancích bank lze vnímat i nadále jako relevantní, a to i ve vztahu ke skutečné tvorbě opravných položek a výši poměru opravných položek a celkových úvěrů. Aktualizovaný odhad objemu potenciálních neočekávaných cyklických úvěrových ztrát vzrostl na 22,1 mld. Kč. Zdrojem systémového rizika může být i potenciální nárůst rizikových vah u úvěrových portfolií bank využívajících přístup IRB, a to v případě výraznějšího zhoršení ekonomické situace se systémovými dopady. Zhoršení rizikových parametrů vlivem výrazně nepříznivého vývoje by vedlo k jejich nárůstu a zprostředkovaně také k nárůstu kapitálového požadavku v absolutním vyjádření. Tento potenciální nárůst by měla proticyklická kapitálová rezerva také pokrývat. Výše kapitálu potřebná pro pokrytí poklesu kapitálového poměru v důsledku možného cyklického nárůstu rizikových vah by dle odhadu ČNB činila 22,9 mld. Kč. Celkový dodatečný kapitál potřebný k pokrytí neočekávaných cyklických úvěrových ztrát a nárůstu rizikových vah tak činí 44,9 mld. Kč, čemuž odpovídá sazba proticyklické kapitálové rezervy ve výši 1,45 %.
 6. Na základě výše uvedeného hodnocení rozhodla bankovní rada ČNB z důvodu zajištění odolnosti bankovního sektoru o ponechání sazby proticyklické kapitálové rezervy na úrovni 1,25 %, která byla stanovena prostřednictvím Opatření obecné povahy II/2024 ze dne 6. června 2024.⁷ V rozhodnutí o ponechání sazby zohlednila aktuální i očekávaný ekonomický vývoj, kvalitu úvěrových portfolií bank, výsledky kvantitativních metod ke stanovení sazby CCyB, výsledky makrozátěžového testu solventnosti bank i nastavení dalších makroobezřetnostních nástrojů. Bankovní rada se shodla, že domácnosti a podniky zůstávají na agregátní úrovni finančně zdravé a v podmínkách kladných reálných úrokových sazeb a globálních ekonomických a politických nejistot obezřetné, což potvrzuje tříměsíční míra selhání, která se u obou sektorů pohybuje blízko

³ Metodický rámec ČNB ke stanovování sazby proticyklické kapitálové rezervy je představen v dokumentu [Přístup ČNB ke stanovování proticyklické kapitálové rezervy](#).

⁴ Objem čistých nově sjednaných úvěrů k hrubému disponibilnímu důchodu.

⁵ K 30. 9. 2025 dosáhlo meziroční tempo růstu bankovních úvěrů domácnostem na bydlení 7,8 % a na spotřebu 10,4 %. Objem bankovních úvěrů nefinančním podnikům k 30. 9. 2025 meziročně vzrostl o 2,9 %. Poměr bankovních úvěrů domácnostem na jejich ročním hrubém disponibilním důchodu k 30. 6. 2025 činil 49,6 %, což je zhruba o 4 p. b. méně než v roce 2021. Poměr bankovních úvěrů nefinančním podnikům na jejich ročním hrubém provozním přebytku k 30. 6. 2025 dosáhl 74,4 %, což je zhruba o 6 p. b. méně než v letech 2020–2021.

⁶ Meziroční změna indexu cen nemovitostí (HPI) činila k 30. 6. 2025 10,5 %.

⁷ Opatření obecné povahy je dostupné na webových stránkách ČNB: [Opatření obecné povahy II/2024 ze dne 6. června 2024](#).

svých historicky nejnižších hodnot.⁸

7. Okolnosti a podmínky popsané v bodech 4. až 6. dávají ČNB prostor pro vyhodnocení dalšího makrofinančního vývoje s ohledem na domácí a globální nejistoty a rizika podzimní prognózy ČNB. V případě pokračování posunu ekonomiky v růstové fázi finančního cyklu je ČNB připravena sazbu proticyklické kapitálové rezervy zvýšit. Při značném zhoršení ekonomické situace a vzniku významných neočekávaných úvěrových ztrát v domácím bankovním sektoru je ČNB připravena sazbu proticyklické kapitálové rezervy výrazněji snížit, případně tuto rezervu zcela uvolnit s cílem podpořit plynulé úvěrování reálné ekonomiky.

III. Závěrečná ustanovení

Toto úřední sdělení bylo zveřejněno 15. prosince 2025.

Člen bankovní rady:
PhDr. Jakub Seidler, Ph.D. v. r.

Sekce finanční stability a restrukturalizace

⁸ Tříměsíční míra selhání u úvěrů domácnostem na bydlení činila v polovině roku 2025 0,22 % (historické minimum z roku 2021 a 2022 je 0,12 %), u úvěrů domácnostem na spotřebu 0,73 % (historické minimum z roku 2020 je 0,63 %) a u úvěrů nefinančním podnikům 0,25 % (historické minimum z roku 2023 je 0,18 %).